

Ministerstvo životného prostredia SR
Riadiaci orgán pre Operačný program Životné prostredie

Pomôcka k určení veľkosti podniku
pre účely štátnej pomoci
pre programové obdobie / roky 2007 – 2013

Obsah

Úvod.....	3
1. Podnik ako prijímateľ pomoci	4
2. Počet pracovníkov a finančné limity.....	5
2.1 Počet zamestnancov.....	6
2.2 Ročný obrat a celková ročná súvaha	7
2.3 Typy podnikov.....	7
2.3.1 Samostatný podnik.....	7
2.3.2 Partnerský podnik	10
2.3.3 Prepojený podnik	11
3. Prijímatelia pomoci a subjekty verejného sektora	14
4. Veľký podnik	16
5. Príklady výpočtu pre jednotlivé typy podnikov	17
6. Záver	23

Úvod

Pomôcka obsahuje postupy pre zaradenie prijímateľov pomoci do kategórie malých a stredných podnikov ako prijímateľov štátnej pomoci v rámci Operačného programu Životné prostredie vo forme nenávratného finančného príspevku.

Štátna pomoc v rámci Operačného programu Životné prostredie sa poskytuje na základe platných schém štátnej pomoci, a to Schémy štátnej pomoci pre zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva pre programové obdobie/roky 2007-2013, Schémy štátnej pomoci pre zlepšenia a rozvoj infraštruktúry pre ochranu ovzdušia a znižovanie nepriaznivých vplyvov zmeny klímy pre programové obdobie/roky 2007-2013 a Schémy štátnej pomoci na ochranu životného prostredia v oblasti ochrany ovzdušia a minimalizácie nepriaznivých vplyvov zmeny klímy pre programové obdobie/roky 2007-2013 (skupinová výnimka) (ďalej len „schéma“).

V časti E Prijímateľ pomoci schém štátnej pomoci sa prijímatelia pomoci podľa veľkosti delia na malé a stredné podniky a veľké podniky. Určujúcou definíciou pre malé a stredné podniky je definícia uvedená v prílohe č. 1 príslušných schém. Definícia malých a stredných podnikov vychádza z čl. 2 ods. 1 písm. b) nariadenia Komisie (ES) č. 1628/2006 z 24. októbra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy na národnú regionálnu investičnú pomoc (Ú. v. EÚ L 302, 1. 11. 2008, str. 29) a nariadenia Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6.8.2008 o vyhlásení určitých kategórií za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Ú. v. EÚ L 214, 9. 8. 2008, str. 3).

Obsahom tohto dokumentu sú okrem modelových príkladov foriem podnikov aj vzory vyhlásení o veľkosti podniku, ktorých vyplnenie pomáha žiadateľom o nenávratný finančný príspevok správne určiť veľkosť svojho podniku a zároveň umožňuje riadiacemu orgánu pre Operačný program Životné prostredie získať všetky potrebné údaje pre posúdenie žiadateľa o nenávratný finančný príspevok s ohľadom na jeho veľkosť.

Pomôcka bola vypracovaná v súlade s Odporúčaním Komisie zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov (2003/361/ES)¹ a Oznámením Komisie, ktorým sa ustanovuje Vzor vyhlásenia o informáciách týkajúcich sa kvantifikácie podniku ako MSP (2003/C 118/03)².

¹ Ú. v. EÚ L 124, 20. 5. 2003

² Ú. v. EÚ C 118, 20. 5. 2003, str. 5.

1. Podnik ako prijímateľ pomoci

V súvislosti s definovaním veľkosti podniku, je potrebné určiť, či je žiadateľ o nenávratný finančný príspevok prijímateľom pomoci podľa časti E príslušnej schémy štátnej pomoci (ďalej len „prijímateľ pomoci“). Určujúcou kategóriou nie je právna forma ale hospodárska aktivita prijímateľa pomoci.

Podľa čl. 1 prílohy č. 1. k príslušnej schéme štátnej pomoci sa za podnik považuje každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právnu formu. Sem patria najmä obchodné spoločnosti, samostatne zárobkovo činné osoby a rodinné podniky, ktoré vykonávajú remeselnícke alebo iné činnosti, partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť.

Prijímateľom pomoci podľa platných schém štátnej pomoci v rámci Operačného programu Životné prostredie môžu byť:

1. *Fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie* v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka³, ktoré plánujú realizovať oprávnené projekty v zmysle príslušnej schémy, vykonávajú hospodársku činnosť a sú účastníkmi hospodárskej súťaže v tých oblastiach, do ktorých je zameraná pomoc podľa príslušnej schémy.
2. *Organizácie zriadené orgánmi verejnej správy* príspevkové organizácie zriadené v súlade s § 21 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré vykonávajú hospodársku činnosť a sú účastníkmi hospodárskej súťaže v tých oblastiach, do ktorých je zameraná pomoc podľa príslušnej schémy.
3. *Združenia s účasťou obcí*⁴
Združenia s účasťou obcí, ktoré vznikli na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov alebo § 20f až §21 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, ktoré vykonávajú hospodársku činnosť a sú účastníkmi hospodárskej súťaže v tých oblastiach, do ktorých je zameraná pomoc podľa príslušnej schémy.

V rámci Schémy štátnej pomoci pre zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva pre programové obdobie / roky 2007 – 2013 (regionálna pomoc) môžu byť prijímateľom pomoci aj:

4. *Subjekty, ktoré sa stávajú účastníkmi hospodárskej súťaže*
Všetky subjekty nespádajúce do niektorého z vyššie uvedených bodov 1. – 3., ktoré vykonávajú hospodársku (nielen podnikateľskú) činnosť a sú účastníkmi hospodárskej súťaže (umiestňujú tovary alebo služby na trh) v tých oblastiach, do ktorých je zameraná pomoc podľa tejto schémy, bez ohľadu na ich právnu formu a spôsob financovania.

³ Zákon č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

⁴ Napr. združenie miest a obcí, mikroregióny

2. Počet pracovníkov a finančné limity

Prijímateľ pomoci s ohľadom na jeho veľkosť patrí pre potreby poskytnutia štátnej pomoci do kategórie malého, stredného alebo veľkého podniku.

Veľkosť podniku sa určuje na základe posúdenia nasledujúcich troch kritérií, a to:

- a. počet zamestnancov, a
- b. ročný obrat, a/alebo
- c. celková ročná súvaha.

Pri výpočte údajov za konkrétneho prijímateľa pomoci podľa uvedených kritérií sa zohľadňuje, ku ktorému typu podnikov (uvedenému v kapitole 2.3) žiadateľ patrí.

Limit pre počet zamestnancov, uvedený pre jednotlivé kategórie v príslušnej schéme, je povinným kritériom. Pri zvyšných dvoch kritériách sa však prijímateľ pomoci môže rozhodnúť, či pre určenie veľkosti podniku zohľadní údaje z celkového ročného obratu alebo celkovej ročnej súvahy. Platí, že ak prijímateľ pomoci spĺňa aspoň jeden finančný limit stanovený v čl. 2 prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci má status malého alebo stredného podniku.

V súlade s čl. 4 prílohy č. 1 k príslušnej schéme štátnej pomoci sa pre posúdenie týchto kritérií použijú údaje z posledného schváleného účtovného obdobia, ktoré musia byť vypočítané na ročnom základe. V prípade novozaložených podnikov, ktorých účtovné závierky zatiaľ neboli schválené, sa použijú údaje odvodené zo spoľahlivých odhadov urobených počas finančného roka.

Prijímateľa pomoci sa vzhľadom na svoju veľkosť v súlade s ustanoveniami platných schém štátnej pomoci v rámci Operačného programu Životné prostredie delia na:

- a. Malé a stredné podniky
Do kategórie malých a stredných podnikov patrí podnik, ktorý zamestnáva menej ako 250 zamestnancov a ktorého ročný obrat nepresahuje 50 miliónov Eur alebo ročná súvaha nepresahuje 43 miliónov Eur.
- b. Veľké podniky
Veľkým podnikom je prijímateľ pomoci, ktorý nespĺňa aspoň čo i len jednu z podmienok definície malého a stredného podniku uvedenú v prílohe č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci.

V prípade, že sa v priebehu posudzovaného roka na základe účtovnej závierky zistí, že počet zamestnancov alebo finančné limity sú vyššie alebo nižšie ako v tabuľke č. 1, nemá to za následok stratu postavenia malého alebo stredného podniku. Prijímateľ pomoci naďalej ostane v kategórii podniku, do ktorej bol pôvodne zaradený. V súlade s čl. 4 ods. 2 prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci k zmene postavenia podniku dôjde, ak sa limity prekročili v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach.

Tabuľka č. 1

Kategória podniku	Počet zamestnancov	Ročný obrat v EUR	Ročná súvaha v EUR
Mikro ⁵	menej ako 10	menej ako 2 mil.	menej ako 2 mil.
Malý	menej ako 50	menej ako 10 mil.	menej ako 10 mil.
Stredný	menej ako 250	menej ako 50 mil.	menej ako 43 mil.
Veľký ⁶	250 a viac	50 mil. a viac	43 mil. a viac

2.1 Počet zamestnancov

Počet zamestnancov je kľúčovým kritériom pre určenie do ktorej kategórie prijímateľ pomoci spadá. Počet zamestnancov zodpovedá počtu ročných pracovných jednotiek (RPJ), to znamená počtu osôb, ktoré pracujú na plný úväzok v rámci príslušného podniku alebo v jeho mene počas celého posudzovaného referenčného roku. Práca osôb, ktoré nepracovali celý rok, práca tých osôb, ktoré pracovali na čiastočný úväzok bez ohľadu na jeho dĺžku a práca sezónnych zamestnancov sa počítajú ako podiely RPJ.

Údaje o podniku vrátane počtu zamestnancov sa určia na základe účtovných závierok a ďalších údajov o podniku alebo na základe konsolidovaných účtovných závierok podniku, ak existujú, alebo konsolidovaných účtovných závierok, v ktorých je podnik zahrnutý v rámci konsolidácie.

Do počtu zamestnancov sa započítavajú:

- a. zamestnanci prijímateľa pomoci;
- b. osoby pracujúce pre podnik, ktorý mu podlieha (partnerský podnik, prepojený podnik), a ktoré sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov považujú za zamestnancov;
- c. vlastníci - manažéri;
- d. partneri vykonávajúci pravidelnú činnosť v podniku a majúci finančný prospech z podniku.

Učni alebo študenti, ktorí sa zúčastňujú na odbornom vzdelávaní na základe učňovskej alebo odbornej zmluvy sa nepovažujú za pracovníkov. Dĺžka materskej alebo rodičovskej dovolenky sa nezapočítava.

Ak sa v konsolidovaných účtovných uzávierkach neuvádzajú za daný podnik údaje o pracovníkoch, údaje o počte pracovníkov sa vypočítajú úmerne na základe súhrnu údajov z jeho partnerských podnikov a pripočítaním údajov z podnikov, s ktorými je príslušný podnik prepojený.

⁵ Schémy štátnej pomoci Operačného programu Životné prostredie nezohľadňujú kategóriu Mikro podnikov, prijímateľ pomoci spĺňajúci kritériá pre zaradenie do tejto kategórie je v rámci Operačného programu Životné prostredie posudzovaný ako malý podnik.

⁶ Veľkým podnikom je bez ohľadu údaje stanovené v tejto tabuľke prijímateľ pomoci, ak 25 % alebo viac jeho základného imania alebo hlasovacích práv je priamo alebo nepriamo kontrolovaných verejnými orgánmi.

2.2 Ročný obrat a celková ročná súvaha

Údaje, ktoré je potrebné použiť v prípade finančných čiastok ročného obratu a/alebo celkovej ročnej súvahy, sú údaje týkajúce sa posledného schváleného účtovného obdobia a sú vypočítané na ročnom základe. Zohľadňujú sa odo dňa účtovnej závierky. Výška zvoleného obratu sa vypočíta bez dane z pridanej hodnoty (DPH) a iných nepriamych daní.

V prípade novozaložených podnikov, ktorých účtovné závierky zatiaľ neboli schválené, sa používajú údaje odvodené zo spoľahlivých odhadov urobených počas finančného roka.

Ročný obrat sa určuje na základe kalkulácie všetkých výnosoch, ktoré prijímateľ pomoci zaúčtoval v priebehu posledného posudzovaného roka.

Celková ročná súvaha odzrkadľuje informácie o usporiadaní jednotlivých zložiek majetku (aktív) a zdrojov krytia (pasív) v peňažnom vyjadrení k určitému dátumu.

Prijímateľ pomoci sa môže rozhodnúť či pre stanovenie kategórie podniku použije finančné sumy obsiahnuté v ročnom obrate alebo v celkovej ročnej súvahe. Platí, že ak prijímateľ pomoci spĺňa aspoň jeden finančný limit stanovený v tabuľke č. 1 pre malý alebo stredný podnik, prekročením druhého z nich nestratí status malého alebo stredného podniku.

V prípade, že žiadateľ pre stanovenie kategórie podniku použije finančný limit pre celkovú ročnú súvahu, celková ročná súvaha predstavuje celkovú ročnú hodnotu aktív prijímateľa a pod pojmom súčet súvahových účtov sa rozumie súčet súvahových účtov aktív.

2.3 Typy podnikov

Pre výpočet počtu zamestnancov a súm ročného obratu a celkovej ročnej súvahy sa v súlade s čl. 3 prílohy č. 1 k príslušnej schéme štátnej pomoci v rámci Operačného programu Životné prostredie rozlišujú tri typy podnikov, a to samostatný podnik, partnerský podnik a prepojený podnik.

Pri jednotlivých výpočtoch počtu zamestnancov a súm ročného obratu alebo celkovej ročnej súvahy sa musí zohľadniť vzťah prijímateľa pomoci k iným podnikom pokiaľ ide o vlastníctvo kapitálu alebo hlasovacie práva alebo právo na uplatnenie rozhodovacieho vplyvu (napr. výkonný riaditeľ) a v tejto súvislosti sa musia brať do úvahy aj údaje týchto podnikov. Výpočty pre jednotlivé typy podnikov sa líšia v závislosti od typu podniku:

2.3.1 Samostatný podnik

Toto je najbežnejší typ podniku. Toto označenie sa vzťahuje na všetky podniky, ktoré nepatria k niektorému z ďalších dvoch typov podnikov (partnerský alebo prepojený podnik).

Prijímateľ pomoci je samostatný podnik, ak:

- A. je úplne nezávislý, teda nemá žiaden vlastnícky podiel v inom podniku a žiaden iný podnik nemá vlastnícky podiel u prijímateľa pomoci, (príklad č. 1),
- B. má vlastnícky podiel alebo podiel hlasovacích práv v inom alebo iných podnikoch menší ako 25 % a žiaden z iných podnikov nemá u prijímateľa pomoci vlastnícky

- podiel alebo podiel hlasovacích práv väčší ako 25% (príklad č. 2 a 3),
- C. iný podnik, z kategórie verejných investorov uvedených nižšie v písm. a) až d), má vlastnícky podiel alebo podiel hlasovacích práv 25 % alebo viac u prijímateľa pomoci, za predpokladu, že prijímateľ pomoci a investor nie sú vzájomne prepojení, teda vlastnícky podiel alebo podiel hlasovacích práv nepresahuje hranicu 50 % (kapitola 2.3.3) (príklad č. 4)⁷.

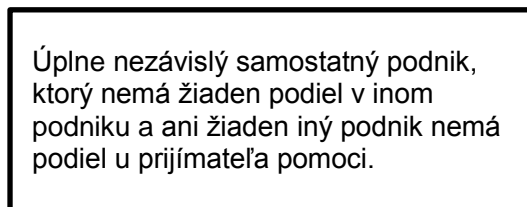
V prípade samostatného podniku podľa písm. C sa na účely posúdenia prijímateľa pomoci ako samostatného podniku sa verejnými investormi, na ktorých sa vzťahuje výnimka pre posúdenie podniku ako samostatného, rozumejú⁸:

- a. združenia verejného investovania, spoločnosti investujúce do rizikového kapitálu, jednotlivci alebo skupiny jednotlivcov, ktorí pravidelne investujú do rizikového kapitálu podnikov, ktoré nie sú kótované na burze („obchodní anjeli“), pod podmienkou, že celková výška investícií týchto obchodných anjelov v tom istom podniku je nižšia ako 1 250 000,- Eur;
- b. univerzity alebo neziskové výskumné centrá;
- c. inštitucionálni investori vrátane regionálnych rozvojových fondov;
- d. orgány miestnej samosprávy, ktoré majú ročný rozpočet menší ako 10 mil. Eur a menej ako 5 000 obyvateľov.

Spôsob výpočtu počtu zamestnancov a súm

Ak prijímateľ pomoci spĺňa podmienky pre zaradenie ako samostatný podnik, to znamená, že nie je partnerským podnikom alebo prepojeným podnikom a teda nemá žiaden partnerský alebo prepojený podnik, počet zamestnancov a finančné sumy pre posúdenie limitov stanovených pre jednotlivé kategórie sa v súlade s čl. 6 ods. 1 prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci určujú výlučne na základe účtovnej závierky prijímateľa pomoci.

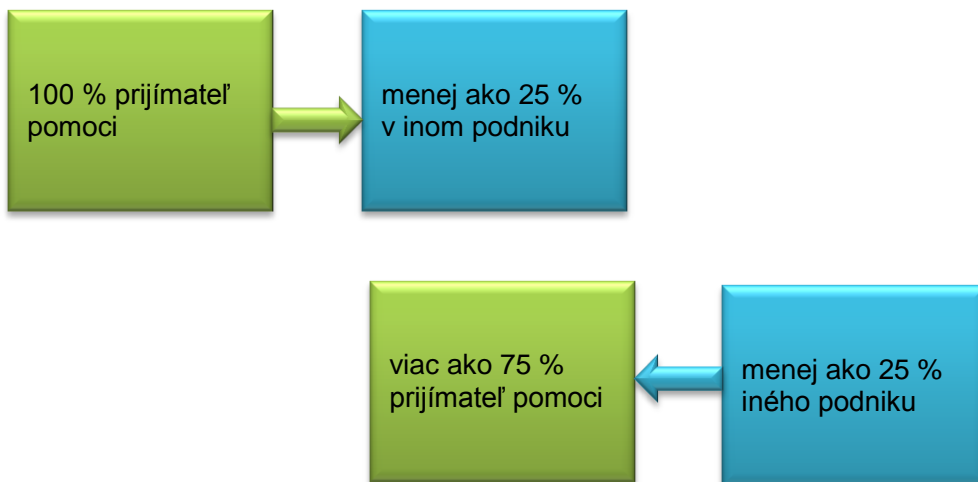
Príklad č. 1

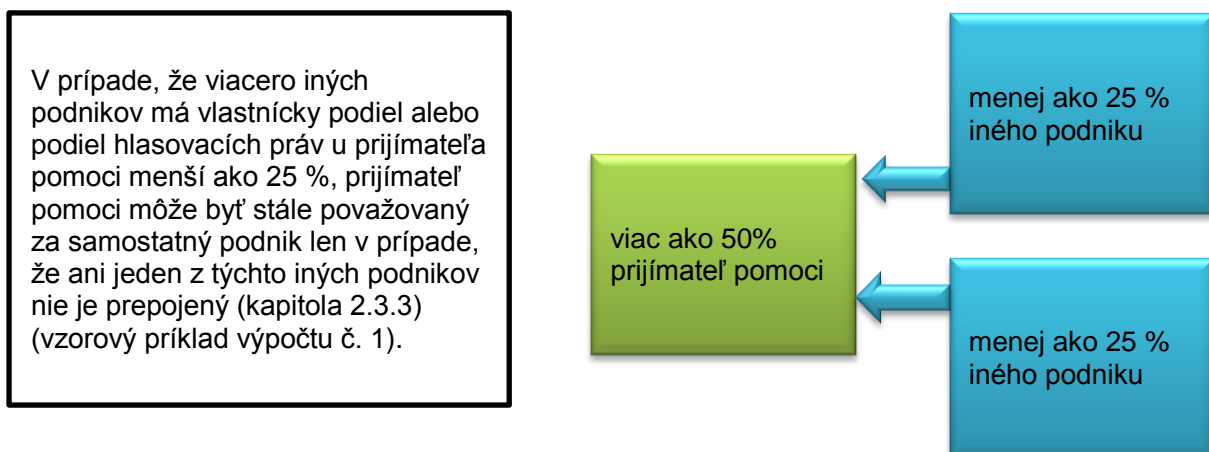
⁷ To znamená investor zo štyroch uvedených kategórií vlastní alebo má podiel na hlasovacích právach u prijímateľa pomoci od 25 do 50%.

⁸ Čl. 3 ods. 2 druhý pod odsek prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci.

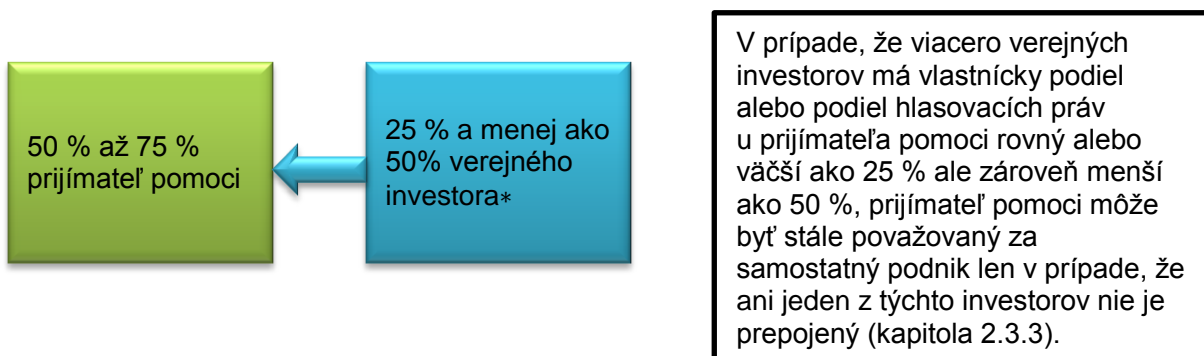
Príklad č. 2

Príklad č. 3

Príklad č. 4

* len pre investorov, ktorými sú združenia verejného investovania, spoločnosti investujúcej do rizikového kapitálu; univerzity alebo neziskového výskumného centra, inštitucionálneho investora či regionálneho rozvojového fondu alebo miestnej samosprávy s rozpočtom pod 10 mil. Eur a počtom menej 5000 obyvateľov

2.3.2 Partnerský podnik

Prijímateľ pomoci patrí k tomuto typu podniku, predovšetkým v prípade významného finančného partnerstva s iným podnikom, prejavujúceho sa prostredníctvom vlastníckeho podielu alebo podielu na hlasovacích právach v inom podniku, bez toho aby jeden z nich mal skutočnú priamu alebo nepriamu kontrolu nad druhým podnikom. Partnerské podniky sú podniky, ktoré nie sú samostatné ani prepojené podniky.

Prijímateľ pomoci je partnerský podnik, ak:

- a. má v inom podniku vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach rovný alebo vyšší ako 25 % a zároveň nižší ako 50 % alebo iný podnik má u prijímateľa pomoci vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach rovný alebo vyšší ako 25 % a zároveň nižší ako 50 % (príklad č. 5 a zároveň neplatí príklad č.4),
- b. podniky nie sú vzájomne prepojené podniky v zmysle nižšie uvedenej definície, čo okrem iného znamená, že podiel hlasovacích práv, ktoré má jeden v druhom nie je vyšší ako 50 % (vzorový príklad výpočtu č. 1),
- c. iným podnikom s vlastníckym podielom alebo podielom na hlasovacích právach rovným alebo vyšším ako 25% a zároveň nižším ako 50 % u prijímateľa pomoci nie je subjekt verejnej správy (kapitola č. 4, príklad č. 8),

Spôsob výpočtu počtu zamestnancov a súm

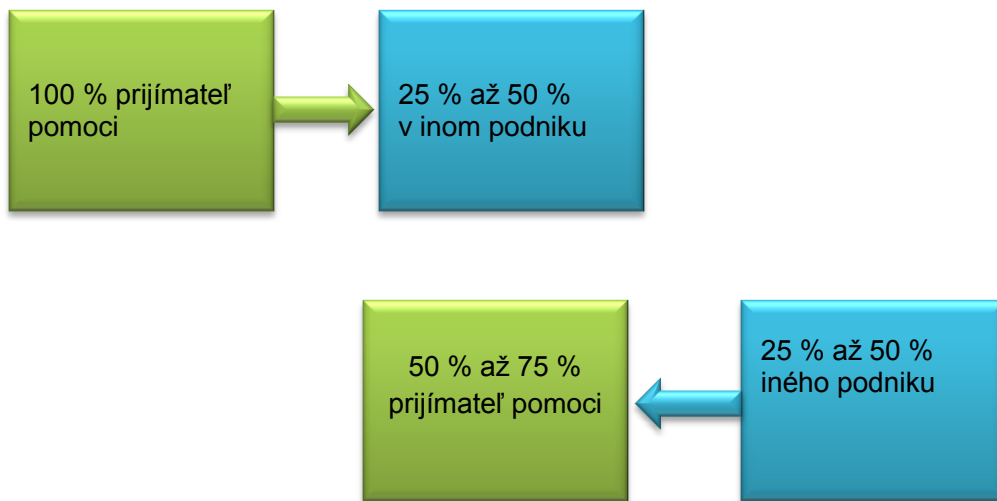
Ak prijímateľ pomoci splňa podmienky pre zaradenie ako partnerský podnik, teda nie je samostatným podnikom ani prepojeným podnikom, počet zamestnancov a finančné sumy pre posúdenie limitov stanovených pre jednotlivé kategórie sa v súlade s čl. 6 ods. 2 druhý pododsek prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci určí tak, že k údajom z účtovnej závierky prijímateľa pomoci sa pripočíta úmerný percentuálny podiel počtu zamestnancov a kapitálu alebo hlasovacích práv (podľa toho, čo je väčšie) partnerského podniku prijímateľa.

V prípade, ak krížové akcie vlastní oba podniky, teda prijímateľ pomoci a iný podnik, použije sa vyššie percento. Úmerný percentuálny podiel sa určuje podľa výšky vlastníckeho podielu alebo podielu na hlasovacích právach.

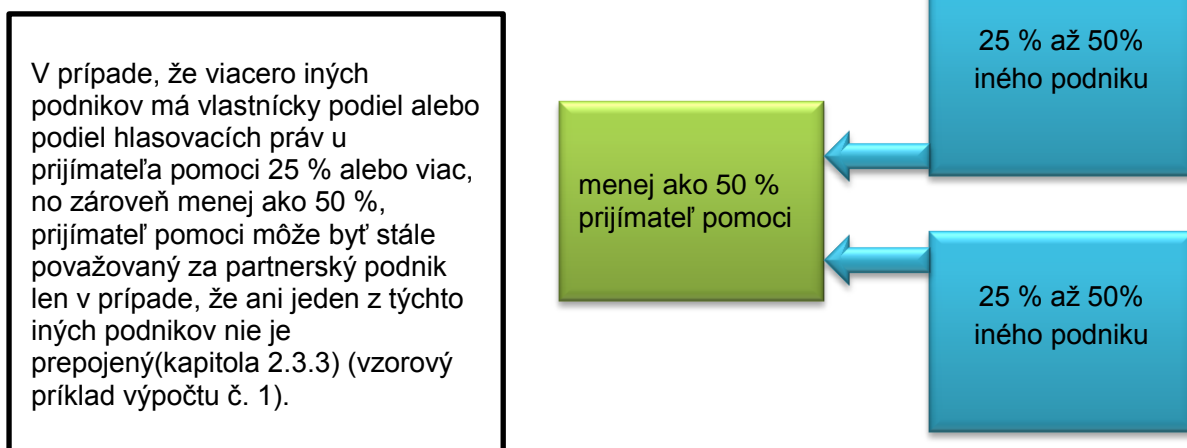
Z dôvodu, aby sa predišlo komplikovanému a nekonečnému výpočtu v súlade s čl. 6 ods. 2 druhý pododsek prvá veta prílohy č. 1 k príslušnej schémy štátnej pomoci sa k údajom prijímateľa pomoci pridajú len údaje každého partnerského podniku, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení vo vzťahu k prijímateľovi pomoci. Ak má partnerský podnik prijímateľa pomoci ďalšieho partnera, údaje tohto partnera sa nezarátavajú, keďže nejde o partnera v bezprostrednom postavení vo vzťahu k žiadateľovi pomoci (vzorový príklad výpočtu č. 5).

V prípade, že partnerský podnik prijímateľa pomoci je prepojený s iným podnikom, musí sa v súlade s čl. 6 ods. 3 prílohy č. 1 k príslušnej schémy štátnej pomoci 100 % údajov o tomto inom prepojenom podniku pripočítať k údajom partnerského podniku, ak tieto údaje už neboli zahrnuté prostredníctvom konsolidácie (vzorový príklad výpočtu č. 5).

Príklad č. 5

Príklad č. 6

2.3.3 Prepojený podnik

Tento typ podniku zodpovedá ekonomickej situácii podnikov, ktoré tvoria skupinu pomocou priamej alebo nepriamej kontroly nad väčšinovým balíkom kapitálu alebo hlasovacích práv (vrátane prepojenia prostredníctvom dohôd alebo v určitých prípadoch prostredníctvom fyzických osôb ako akcionárov) alebo prostredníctvom schopnosti vykonávať rozhodujúci vplyv v podniku (príklad č. 7, vzorový príklad výpočtu č. 2). Takéto prípady sú spravidla menej časté, ako predchádzajúce dva typy.

Prijímateľ pomoci je prepojený podnik, ak má s iným podnikom jeden z nasledujúcich vzájomných vzťahov:

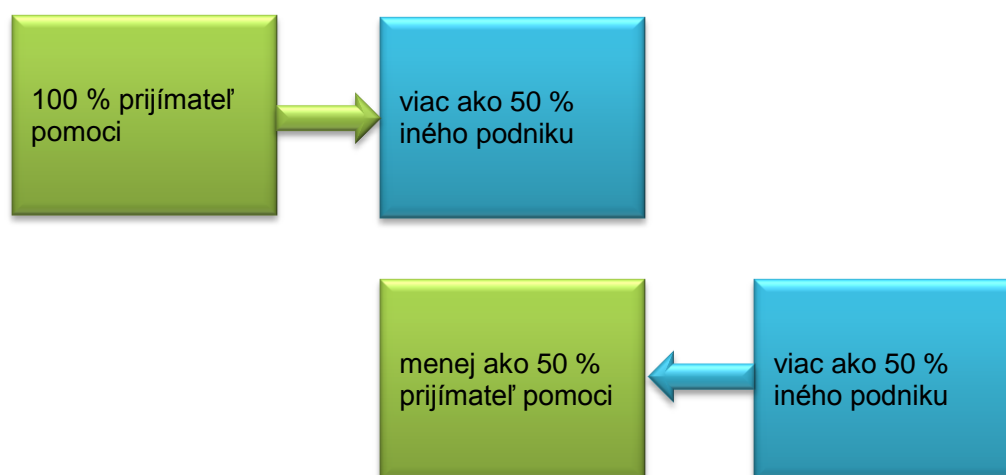
- prijímateľ pomoci má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v inom podniku, alebo iný podnik má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov prijímateľa pomoci;
- prijímateľ pomoci má právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu iného podniku, alebo iný podnik má právo

vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu prijímateľa pomoci;

- c. prijímateľ pomoci má právo dominantne pôsobiť na iný podnik na základe zmluvy uzatvorenej s týmto podnikom alebo na základe ustanovenia v jeho spoločenskej zmluve alebo stanovách, alebo iný podnik má takéto právo voči prijímateľovi pomoci;
- d. prijímateľ pomoci, ktorý je akcionárom alebo členom iného podniku, sám kontroluje na základe zmluvy s inými akcionármi v tomto podniku alebo členmi tohto podniku väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v tomto podniku, alebo je takto kontrolovaný prijímateľ pomoci.

Prijímatelia pomoci, ktorí sa nachádzajú v niektorom z týchto vzťahov uvedených v druhom pododseku prostredníctvom jedného alebo viacerých podnikov alebo prostredníctvom fyzickej osoby alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne, sa tiež považujú za prepojené, ak sa podieľajú vo svojej činnosti alebo časti svojej činnosti na rovnakom relevantnom trhu alebo na susedných trhoch. Aby sa predišlo problémom s interpretáciou pre prepojené podniky, Európska Komisia definovala tento typ podnikov tak, že prevzala – všade tam, kde je to vhodné na účely definície – podmienky stanovené v článku 1 smernice Rady č. 83/349/EHS o konsolidovaných účtovných závierkach⁹, ktorá sa už uplatňuje veľa rokov.

Príklad č. 7

Prijímateľ pomoci vo všeobecnosti hneď vie, že je prepojený, pretože je povinný podľa uvedenej smernice zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku alebo je zahrnutý v rámci konsolidácie do účtovnej závierky iného podniku, ktorý je povinný zostavovať takúto konsolidovanú účtovnú závierku¹⁰.

Jediné dva prípady, ktoré sa však často nevyskytujú, kedy sa podnik môže považovať za prepojený, hoci sa od neho nevyžaduje, aby zostavoval konsolidovanú účtovnú závierku, môže nastať vtedy, ak sa sídlo podniku nachádza v členskom štáte, ktorý udelil výnimku

⁹ Siedma smernica Rady č. 83/349/EHS z 13. júna 1983 o konsolidovaných účtovných závierkach, vychádzajúca z článku 54

ods. 3 písm. g) zmluvy (Ú. v. ES L 193, 18. 7. 1983, s. 1), naposledy zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu

a Rady č. 2001/65/ES (Ú. v. ES L 283, 27. 10. 2001, s. 28).

¹⁰ § 22 a 22a zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

z požiadavky zostavovať takéto konsolidované účtovné závierky alebo vtedy, ak sa vo veľmi zriedkavých prípadoch sa podnik môže považuje za prepojený s iným podnikom prostredníctvom osoby alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne. Existuje len veľmi málo prípadov podnikov, ktoré zostavujú konsolidovanú účtovnú závierku dobrovoľne bez toho, že by boli povinné tak urobiť podľa siedmej smernice. V takom prípade podnik nemusí byť nevyhnutne prepojený a môže sa považovať len za partnera. V takých prípadoch by mal prijímateľ pomoci skontrolovať, či spĺňa jednu alebo druhú z podmienok uvedených v čl. 3 ods. 3 Prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci.

Spôsob výpočtu počtu zamestnancov a súm

Ak prijímateľ pomoci spĺňa podmienky pre zaradenie ako prepojený podnik, teda nie je samostatným podnikom ani partnerským podnikom, počet zamestnancov a finančné sumy pre posúdenie limitov stanovených pre jednotlivé kategórie sa v súlade s čl. 6 ods. 3 druhý pododsek prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci určia z ich účtovných závierok a ostatných konsolidovaných údajov, ak existujú. K týmto údajom sa pripočítajú proporcionálne údaje každého prípadného partnerského podniku tohto prepojeného podniku, ktorým je prijímateľ pomoci, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení ("súprudne alebo protiprúdne") od prijímateľa pomoci, pokiaľ už údaje neboli zahrnuté v konsolidovaných účtovných závierkach s úmerným percentuálnym podielom partnerského podniku (vzorový príklad výpočtu č. 3 a 4).

Ak sa v konsolidovaných účtovných závierkach neuvádzajú za daný podnik údaje o zamestnancoch, čísla týkajúce sa zamestnancov sa vypočítajú úmerne na základe súhrnu údajov z jeho partnerských podnikov a pripočítaním údajov z podnikov, s ktorými je príslušný podnik prepojený.

3. Prijímatelia pomoci a subjekty verejného sektora

Prijímateľ pomoci, ktorého vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach menší ako 25 % je priamo alebo nepriamo kontrolovaných spoločne jedným alebo viacerými orgánmi verejnej správy, sa na účely výpočtu počtu zamestnancov a finančných súm pre určenie kategórie podniku považuje za samostatný podnik (príklad č. 2).

Prijímateľ pomoci, ktorého vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach minimálne vo výške 25 % alebo viac je priamo alebo nepriamo kontrolovaných spoločne jedným alebo viacerými orgánmi verejnej správy, okrem prípadov verejných investorov subjektov uvedených vo výnimke podľa čl. 2 ods. 2 druhý pododsek prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci (písm. C. kapitola 2.3.1.) sa bude bez ohľadu na počet zamestnancov a finančné limity považovať za veľký podnik (príklad č. 8).

Dôvodom pre takúto úpravu je, že vlastníctvo verejného sektora môže prijímateľovi pomoci poskytnúť určité výhody, a špeciálne finančné výhody oproti iným podnikom financovaných výlučne zo súkromných zdrojov. Ďalším dôvodom pre toto ustanovenie je aj fakt, že často nie je možné vypočítať počet zamestnancov a výšku finančných údajov subjektov verejnej správy.

Podľa čl. 3 ods. 4 prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci sa prijímateľ pomoci nemôže považovať za malý a stredný podnik, ak vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach vo výške 25 % alebo viac je priamo alebo nepriamo kontrolovaných spoločne jedným alebo viacerými orgánmi verejnej správy.

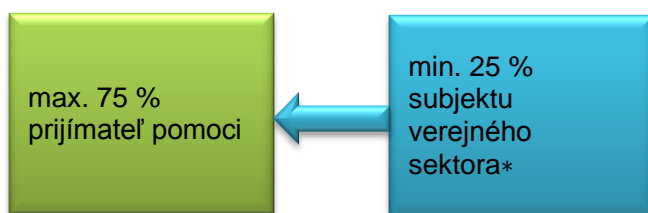
Avšak z dôvodu uľahčenia prístupu ku kapitálu pre malé a stredné podniky, berúc do úvahy priaznivé vplyvy určitých kategórií investorov akými sú združenia verejného investovania, spoločnosti investujúce do rizikového kapitálu; univerzity alebo neziskové výskumné centrá, inštitucionálni investori a regionálne rozvojové fondy prijímateľ pomoci, ktorý má takéhoto investora nestráca postavenie malého alebo stredného podniku aj napriek tomu, že investor je z verejného sektora. Rovnaký princíp sa aplikuje aj pre orgány miestnej samosprávy, ktoré majú ročný rozpočet menší ako 10 miliónov Eur a menej ako 5 000 obyvateľov. Všetci títo investori z verejného sektora môžu investovať do malých a stredných podnikov bez znevýhodnenia prijímateľa pomoci (príklad č. 4 a 9).

Ak prijímateľ pomoci má investora uvedeného v čl. 2 ods. 2 druhý pododsek prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci, a tento investor nepresahuje hranicu 50 % vlastníckeho podielu alebo podielu na hlasovacích právach u prijímateľa pomoci má postavenie malého a stredného podniku a na účely výpočtu počtu zamestnancov a finančných súm pre určenie kategórie podniku sa považuje za samostatný podnik (príklad č. 4 a 9).

Títo investori bez toho aby ohrozili postavenie prijímateľa podniku ako malého alebo stredného podniku, však nesmú prekročiť hranicu 50 % vlastníckeho podielu alebo podielu na hlasovacích právach, v opačnom prípade sa prijímateľ pomoci bude považovať za veľký podnik. (príklad č. 11 v kapitole 4).

Ak je investorom u prijímateľa pomoci orgán miestnej samosprávy, ktorý má rozpočet väčší ako 10 mil. Eur alebo má viac ako 5 000 obyvateľov s vlastníckym podielom alebo podielom na hlasovacích právach od 25% - 50% je prijímateľ pomoci veľký podnik (príklad č. 10) (podrobnejšie vysvetlené v kapitole 4).

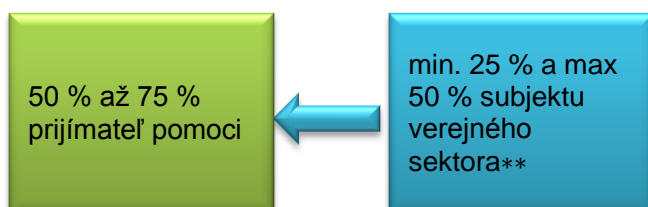
Príklad č. 8

Ak viacero subjektov z verejného sektora spoločne priamo alebo nepriamo kontroluje vlastnícky podiel alebo podiel hlasovacích práv prijímateľa pomoci minimálne vo výške 25 %, prijímateľ pomoci nepatrí medzi malé a stredné podniky.

*okrem združenia verejného investovania, spoločnosti investujúcej do rizikového kapitálu; univerzity alebo neziskového výskumného centra, inštitucionálneho investora či regionálneho rozvojového fondu alebo miestnej samosprávy s rozpočtom pod 10 mil. Eur a počtom menej 5000 obyvateľov

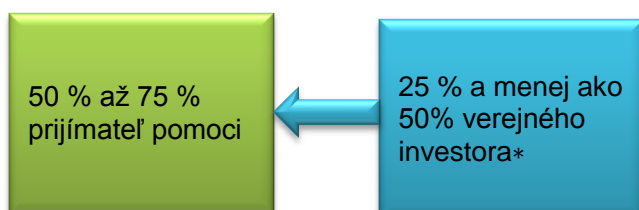
Príklad č. 9

Ak viacero subjektov z verejného sektora** spoločne priamo alebo nepriamo kontroluje vlastnícky podiel alebo podiel hlasovacích práv u prijímateľa pomoci a ani jeden z týchto subjektov nie je prepojený a nepresahuje výšku 50 % podielu, prijímateľ pomoci patrí medzi malé a stredné podniky a považuje sa za samostatný podnik.

**len pre investorov, ktorými sú združenia verejného investovania, spoločnosti investujúcej do rizikového kapitálu; univerzity alebo neziskového výskumného centra, inštitucionálneho investora či regionálneho rozvojového fondu alebo miestnej samosprávy s rozpočtom pod 10 mil. Eur a počtom menej 5000 obyvateľov

Príklad č. 10

***investícia orgánu miestnej samosprávy bez následku straty postavenia malého alebo stredného podniku je dovolená len v prípade, ak orgán miestnej samosprávy hospodári s rozpočtom nižším ako 10 mil. Eur alebo počtom obyvateľov nižším ako 5000

4. Veľký podnik

Veľkým podnikom je prijímateľ pomoci, ktorý nespĺňa aspoň jednu z podmienok definície malého a stredného podniku uvedenú v prílohe č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci.

Prijímateľ pomoci, ktorého počet zamestnancov je minimálne 250 zamestnancov a zároveň ročný obrat je minimálne 50 mil. Eur alebo celková ročná súvaha dosahuje sumu 43 mil. Eur, je považovaný za veľký podnik (tabuľka č. 1). Ak však prijímateľ pomoci prekračuje jeden z limitov stanovených pre ročný obrat alebo celkovú ročnú súvahu ale nedosahuje počet zamestnancov v počte 250, bude takýto podnik považovaný za malý alebo stredný podnik.

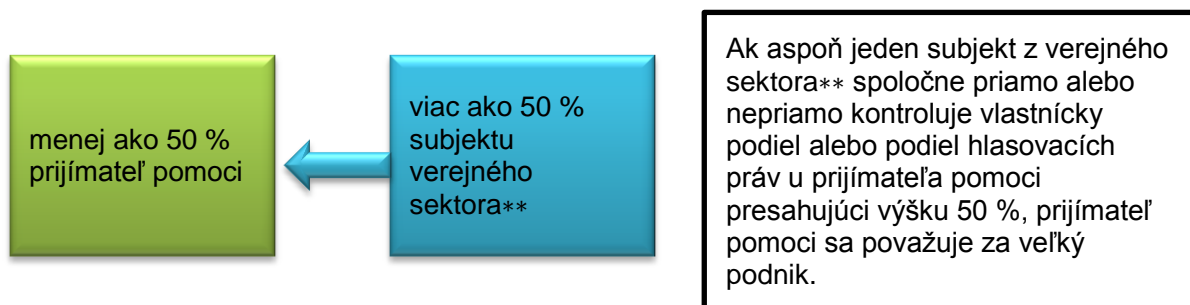
Pri výpočtoch sa zohľadní vzťah prijímateľa pomoci k iným podnikom pokiaľ ide o vlastníctvo kapitálu alebo hlasovacie práva alebo právo na uplatnenie rozhodovacieho vplyvu. Jednotlivé počty zamestnancov a finančných súm sa vypočítavajú podľa toho, či prijímateľ pomoci je samostatný, partnerský alebo prepojený podnik.

Podľa čl. 3 ods. 4 prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci prijímateľ pomoci sa nemôže považovať za malý a stredný podnik, ak vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach vo výške 25 % alebo viac je priamo alebo nepriamo kontrolovaných spoločne jedným alebo viacerými orgánmi verejnej správy. Veľkým podnikom je každý prijímateľ pomoci, ak orgánom verejnej správy, ktorý ma vyššie stanovený podiel u prijímateľa pomoci nie je investor jednej z nasledovných kategórií (príklad č. 8):

1. združenia verejného investovania, spoločnosti investujúce do rizikového kapitálu, jednotlivci alebo skupiny jednotlivcov, ktorí pravidelne investujú do rizikového kapitálu podnikov, ktoré nie sú kótované na burze („obchodní anjeli“), s podmienkou, že celková výška investícií týchto obchodných anjelov v tom istom podniku je nižšia ako 1 250 000 Eur;
2. univerzity alebo neziskové výskumné centrá;
3. inštitucionálni investori vrátane regionálnych rozvojových fondov;
4. orgány miestnej samosprávy, ktoré majú ročný rozpočet menší ako 10 mil. EUR a menej ako 5 000 obyvateľov.

Veľkým podnikom je aj prijímateľ pomoci, ak orgánom verejnej správy, ktorý má podiel u prijímateľa pomoci, je investor z kategórie investorov uvedený vyššie, ale vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach prijímateľa pomoci je vyšší ako 50 % (príklad č. 11).

Príklad č. 11

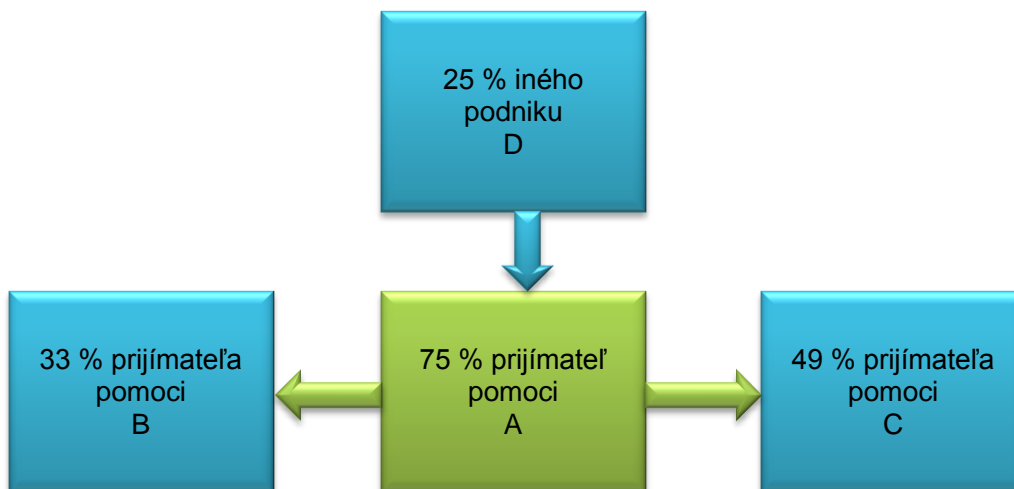

**len pre investorov, ktorými sú združenia verejného investovania, spoločnosti investujúcej do rizikového kapitálu; univerzity alebo neziskového výskumného centra, inštitucionálneho investora či regionálneho rozvojového fondu alebo miestnej samosprávy s rozpočtom pod 10 mil. Eur a počtom menej 5000 obyvateľov.

5. Príklady výpočtu pre jednotlivé typy podnikov

Pre lepšie vysvetlenie spôsobu výpočtu údajov jednotlivých typov podnikov boli vypracované nasledovné modelové situácie a vzorové príklady výpočtov:

Vzorový príklad výpočtu č. 1

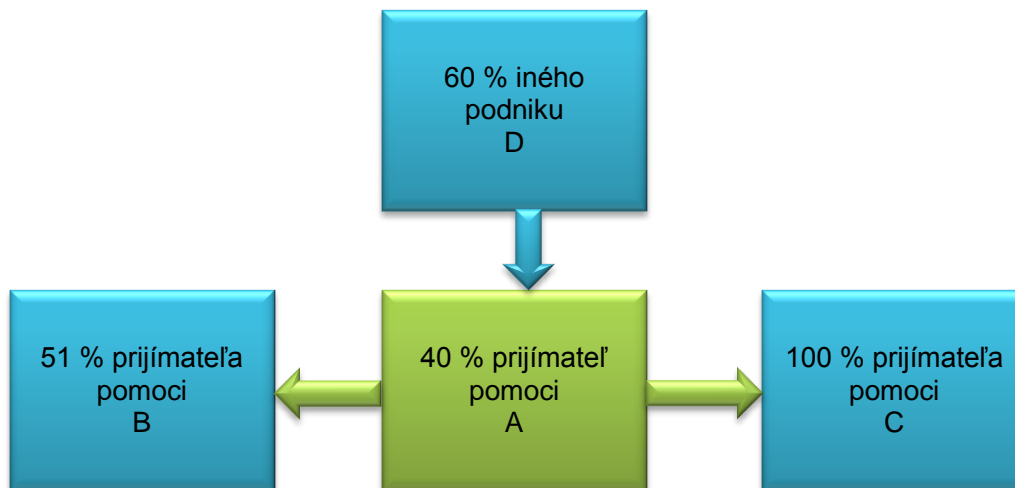
Prijímateľ pomoci (podnik A) je v súlade s kapitolou č. 2 definovaný ako partnerský podnik, keďže má v inom podniku vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach rovný alebo vyšší ako 25 % a zároveň nižší ako 50 % (podnik B a C) alebo iný podnik má u prijímateľa pomoci vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach rovný alebo vyšší ako 25 % a zároveň nižší ako 50 % (podnik D). Podnik D na účely tejto schémy nie je subjektom z verejného sektora a žiadne partnerské podniky nie sú prepojené alebo partnerské podniky iných podnikov okrem podniku A.

Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm prijímateľa pomoci (podniku A) je potrebné k 100 % A prirátat' úmerný percentuálny podiel všetkých partnerských podnikov¹¹, a teda:

$$\text{Celkom} = 100 \% A + 33 \% B + 49 \% C + 25 \% D$$

¹¹ podľa čl. 6 ods. 2 druhý pododsek prílohy č. 1 k príslušnej schéme štátnej pomoci

Vzorový príklad výpočtu č. 2

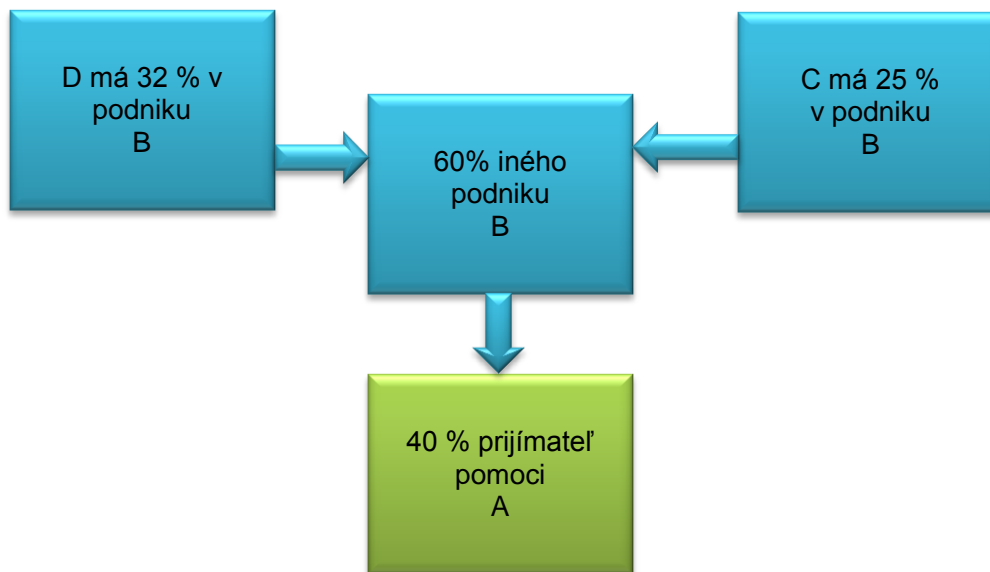
Prijímateľ pomoci (podnik A) je v súlade s kapitolou č. 2 definovaný ako prepojený podnik, keďže má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v inom podniku ako aj právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu iného podniku, (viac ako 50 % podiel v podniku B a C). Zároveň je prijímateľ pomoci (podnik A) prepojený s podnikom D, ktorý má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov prijímateľa pomoci a má právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu prijímateľa pomoci (viac ako 50 % podiel u prijímateľa pomoci). Podnik D na účely tejto schémy nie je subjektom z verejného sektora a žiadne prepojené podniky nie sú prepojené alebo partnerské podniky so žiadnym iným podnikom okrem podniku A.

Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm prijímateľa pomoci (podniku A) je potrebné k 100 % A prirátat' 100 % podiel všetkých prepojených podnikov¹², a teda:

$$\text{Celkom} = 100 \% A + 100 \% B + 100 \% C + 100 \% D$$

¹² Čl. 6 ods. 2 tretí pododsek prílohy č. 1 k príslušnej schéme štátnej pomoci.

Vzorový príklad č. 3

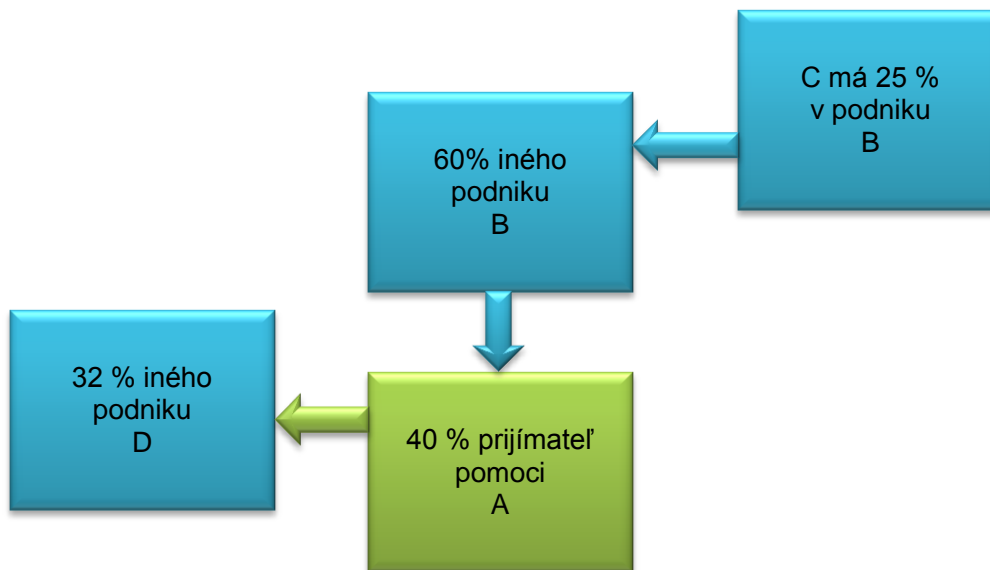
Prijímateľ pomoci (podnik A) je prepojený podnik s podnikom B (cez podiel vyšší ako 50 % u prijímateľa pomoci). Podnik B však má dva partnerské podniky (podnik C a D), keďže ich vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach je vyšší ako 25 % v podniku B a zároveň je aj nižší ako 50 %. Ani jeden z podnikov B, C a D na účely tejto schémy nie je subjektom z verejného sektora a podniky C a D nie sú prepojené alebo partnerské podniky so žiadnym iným podnikom, okrem podniku B.

Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm prijímateľa pomoci (podniku A) je potrebné k 100 % A prirátat 100 % podiel podniku B priamo prepojeného s prijímateľom pomoci a úmerný percentuálny podiel všetkých partnerských podnikov C a D¹³, a teda:

$$\text{Celkom} = 100 \% A + 100 \% B + 25 \% C + 32 \% D$$

¹³ Čl. 6 ods. 3 druhý pododsek prílohy č. 1 k príslušnej schéme štátnej pomoci.

Vzorový príklad č. 4

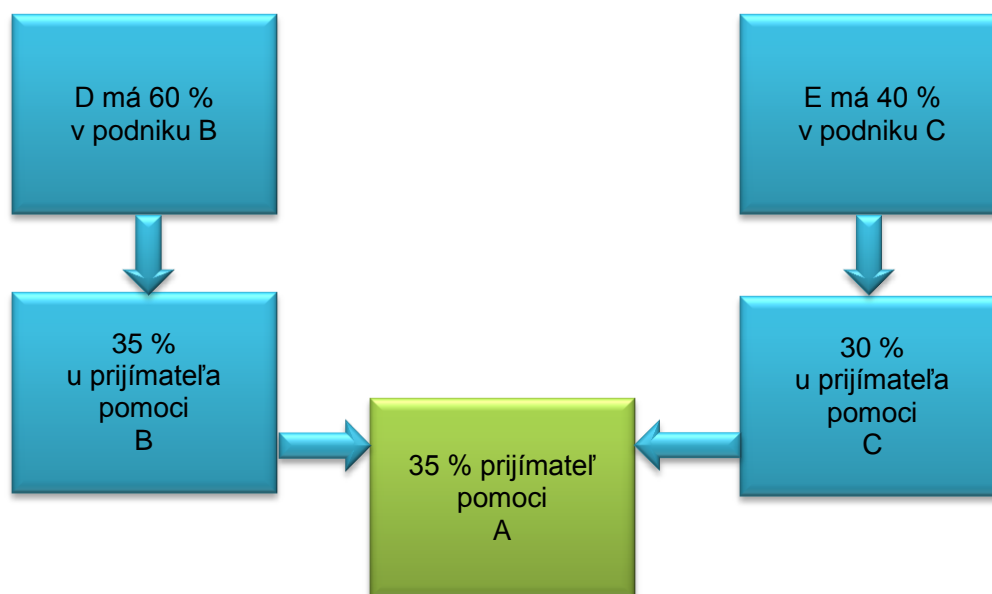
Prijímateľ pomoci (podnik A) je prepojený podnik s podnikom B (cez podiel vyšší ako 50 % u prijímateľa pomoci). Podnik B má však jeden partnerský podnik (podnik C), keďže jeho vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach je vyšší ako 25 % v podniku B a zároveň je aj nižší ako 50 %. Prijímateľ pomoci (podnik A) má však jeden partnerský podnik (podnik D), keďže jeho vlastnícky podiel alebo podiel na hlasovacích právach je vyšší ako 25 % v podniku D a zároveň je aj nižší ako 50 %. Ani jeden z podnikov B, C a D na účely tejto schémy nie je subjektom z verejného sektora a podniky C a D nie sú prepojené alebo partnerské podniky so žiadnym iným podnikom, okrem podnikov A a B.

Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm prijímateľa pomoci (podniku A) je potrebné k 100 % A prirátat 100 % podiel podniku B priamo prepojeného s prijímateľom pomoci a úmerný percentuálny podiel všetkých partnerských podnikov C a D¹⁴, a teda:

$$\text{Celkom} = 100 \% A + 100 \% B + 25 \% C + 32 \% D$$

¹⁴ Čl. 6 ods. 2 druhý a tretí pododsek a ods. 3 druhý pododsek prílohy č. 1 k príslušnej schéme štátnej pomoci.

Vzorový príklad č. 5

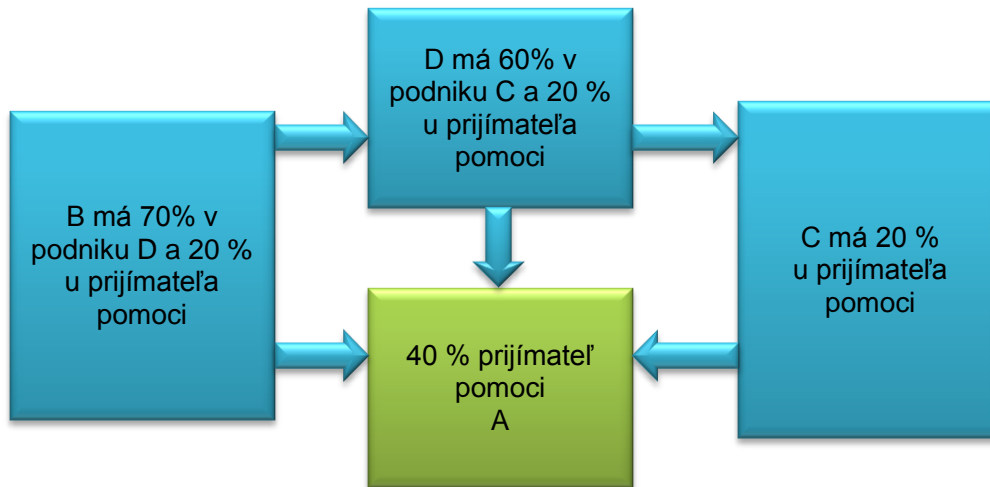
Prijímateľ pomoci (podnik A) je partnerským podnikom s podnikmi B a C (podiel oboch podnikov u prijímateľa pomoci je nižší ako 50 %). Zároveň však podnik B je podnikom prepojeným s podnikom D, ktorý vlastní viac ako 50 % podielu v podniku B. Podnik C a podnik E sú partnerskými podnikmi. Ani jeden z podnikov B, C, D a E na účely tejto schémy nie je subjektom z verejného sektora a podniky nie sú prepojené alebo partnerské podniky so žiadnym iným podnikom, okrem podniku A, B a C.

Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm prijímateľa pomoci (podniku A) je potrebné k 100 % A prirátavať úmerný percentuálny podiel všetkých partnerských podnikov B a C, ktorý sa počíta z celkového počtu zamestnancov a súm týchto prepojených a partnerských podnikov. Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm podniku B sa k 100 % B prirátava 100 % D, keďže podniky B a D sú prepojené. Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm podniku C, ktorý je partnerským s podnikom E, sa k 100 % C neprirátava žiadny podiel podniku E, keďže sa neprihliada na partnerské podniky, ktoré nie sú bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení k prijímateľovi pomoci¹⁵.

$$\text{Celkom} = 100 \% A + 35 \% (100 \% B + 100 \% D) + 30 \% C + 0 \% E$$

¹⁵ čl. 6 ods. 2 druhý pododsek prílohy č. 1 k príslušnej schéme štátnej pomoci

Vzorový príklad č. 6

Prijímateľ pomoci (podnik A) je prepojený podnik s podnikom B (cez podiel vyšší ako 50 %

Prijímateľ pomoci (podnik A) je partnerským podnikom s podnikmi B, C a D (podiel každého z podnikov je 20 % u prijímateľa pomoci). Zároveň však sú tieto podniky vzájomne prepojené, keď podnik B má podiel v podniku D 70% a podnik D má 60% podiel v podniku C. Ani jeden z podnikov B, C, D a E na účely tejto schémy nie je subjektom z verejného sektora.

Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm prijímateľa pomoci (podniku A) je na prvý pohľad možno mylne zaradiť podnik A do kategórie samostatného podniku, keďže ani jeden z partnerov nemá 25 % podiel u prijímateľa pomoci. Ale pretože tieto podniky sú vzájomne prepojené, spoločne vlastnia 60 % podiel prijímateľa pomoci a preto prijímateľ pomoci bude posudzovaný ako prepojený podnik.

Pre výpočet celkového počtu zamestnancov a súm prijímateľa pomoci (podniku A) je potrebné k 100 % A prirátať 100 % podiel všetkých prepojených podnikov¹⁶, a teda:

$$\text{Celkom} = 100 \% A + 100 \% B + 100 \% C + 100 \% D$$

¹⁶ Čl. 6 ods. 2 tretí pododsek prílohy č. 1 k príslušnej schéme štátnej pomoci.

6. Záver

Správne zaradenie podniku do kategórie malého, stredného alebo veľkého podniku je dôležitým krokom pre určenie maximálnej výšky intenzity pomoci pre nenávratný finančný príspevok v rámci príslušnej schémy štátnej pomoci Operačného programu Životné prostredie.

Intenzita pomoci pre projekty podľa článku I. Výška a intenzita pomoci príslušnej schémy štátnej pomoci sa vypočíta ako percento poskytnutej pomoci a vyjadruje sa v percentách. Na základe výpočtu intenzity pomoci nesmie percentuálna intenzita pomoci presiahnuť maximálnu intenzitu pomoci uvedenú v platnej mape regionálnej pomoci na roky 2007-2013¹⁷ alebo maximálnu intenzitu pomoci uvedenú pri jednotlivých aktivitách podporovaných v rámci Schémy štátnej pomoci na ochranu životného prostredia v oblasti ochrany ovzdušia a minimalizácie nepriaznivých vplyvov zmeny klímy. V prípade malých podnikov sa maximálna intenzita pomoci zvyšuje o 20% a v prípade stredných podnikov sa maximálna intenzita pomoci zvyšuje o 10%¹⁸.

V prípade, že sa v priebehu posudzovaného roka na základe účtovnej uzávierky zistí, že počet zamestnancov alebo finančné limity sú vyššie alebo nižšie ako v tabuľke č. 1, nemá to za následok stratu postavenia malého alebo stredného podniku. Prijímateľ pomoci naďalej ostane v kategórii podniku, do ktorej bol pôvodne zaradený. V súlade s čl. 4 ods. 2 prílohy č. 1 príslušnej schémy štátnej pomoci k zmene postavenia podniku dôjde, ak sa limity prekročili v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach.

Vzhľadom na potrebu znížiť administratívnu záťaž a urýchliť spracovanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, je vhodné aby vyhlásenie prijímateľa pomoci o svojom postavení nezvyšovalo administratívnu záťaž pre podniky a zároveň poskytlo riadiacemu orgánu dostatočné informácie pre posúdenie veľkosti podniku.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ako riadiaci orgán pre Operačný program životné prostredie vypracovalo pomôcku k určeniu veľkosti podniku pre účely veľkosti podniku pre programové obdobie 2007 / 2013 v súlade s Odporúčaním Komisie zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov (2003/361/ES)¹⁹ a Oznámením Komisie, ktorým sa ustanovuje Vzor vyhlásenia o informáciách týkajúcich sa kvantifikácie podniku ako MSP (2003/C 118/03)²⁰. Závazný výklad európskej legislatívy v oblasti štátnej pomoci prislúcha Európskej Komisii.

¹⁷ Mapa regionálnej pomoci je prílohou č. 2 príslušnej schémy štátnej pomoci.

¹⁸ Toto zvýšenie nie je možné podľa mapy regionálnej pomoci uplatniť v prípade investičných projektov s oprávnenými výdavkami presahujúcimi 50 mil. Eur

¹⁹ Ú. v. EÚ L 124, 20. 5. 2003.

²⁰ Ú. v. EÚ C 118, 20. 5. 2003, str. 5.